

شصت سال استادی و خدمت

خاطرات مهندس محمد توسلی

جلد اول

۱۳۱۷-۱۳۵۷

۱۳۹۸

شصت سال ایستادگی و خدمت: خاطرات مهندس محمد توسلی

تهران: نشر کویر، ۱۳۹۸

ج: مصور؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س م

ISBN: 978-964-214-197-5

ج. ۱. ۱۳۵۷-۱۳۱۷

خاطرات مهندس محمد توسلی

توسلی، محمد، ۱۳۱۷ -- خاطرات

ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- خاطرات

Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Diaries

ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ -- خاطرات

Iran -- History -- Pahlavi, 1941 - 1979 -- Personal

Diaries

رده بندی کنگره ۹۴۳۱۳۹۷/ت ۹۱۵۶۸/DSR

رده بندی دیوبی: ۹۵۵/۰۸۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۵۷۵۳۰

www.ketabi.ir

شصت سال استادی و خدمت

خاطرات مهندس محمد کویری

جلد اول ۱۳۵۷-۱۳۱۷

طراح جلد: سعید زاشکانی ؛ امور فنی و صفحه‌آرایی : انتشارات کویر
شابک: ISBN:978-964-214-197-5 شمارگان ۱۰۰۰ ؛ قیمت ۳۰.۰۰۰ تومان
لیتوگرافی و چاپ: غزال ؛ صحافی : صحافی علی ؛ چاپ اول ۱۳۹۸

Email: kavirbook@gmail.com

نشانی: تهران، کریم‌خان زند، ابتدای قائم‌مقام فراهانی، کوی یکم، شماره ۲۰، ساختمان کویر
نمابر: ۰۸۸۳۴۲۶۹۷ ؛ تلفن: ۰۸۸۳۰۱۹۹۲ - ۹ و ۸۸۳۴۲۶۹۸ ؛ کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱۱

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً،

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازهٔ مکتوب ناشر ممنوع است

فهرست مطالب

۷		مقدمه
۹		بخش اول: دوران کودکی و نوجوانی (۱۳۱۷ - ۱۳۳۶)
۱۱		خانواده
۱۶		محیط اجتماعی - فرهنگی
۱۶		الف: دوره دبستان
۲۲		ب: دو دبستان
۲۵		اوضاع سیاسی
۳۱		پایان دوره متوسطه و آماسی برای ورود به دانشگاه
۳۳		بخش دوم: دوران تحصیل در دانشگاه (۱۳۳۶ - ۱۳۴۰)
۳۵		دوره دانشجویی داخل کشور
۳۵		الف: فعالیتهای علمی و تحصیلی
۴۰		ب: فعالیتهای فرهنگی و اجتماعی
۵۰		ج: فعالیتهای سیاسی
۶۲		عضویت و فعالیت در نهضت آزادی ایران
۶۴		د: دوره کارشناسی ارشد
۶۶		خداحافظی از خانواده و دوستان
۶۷		بخش سوم: دوران تحصیل در خارج از کشور (۱۳۴۱ - ۱۳۴۶)
۶۹		مقدمه
۶۹		دوره اقامت در آلمان (از مهر ۱۳۴۱ تا تابستان ۱۳۴۲)
۷۰		استقرار و آغاز فعالیتهای در آلمان
۷۴		کنگره لوزان
۷۷		سفر به برلین
۷۹		اولین اقدامات سیاسی در خارج از کشور (واکنش به حوادث ۱۵ خرداد)
۸۰		هجرت به آمریکا

- ۸۱..... سفر به پاریس برای دیدار با دکتر شریعتی.....
- ۸۳..... دوره اقامت در آمریکا (۱۳۴۴ - ۱۳۴۲).....
- ۸۳..... حرکت به سمت آمریکا.....
- ۸۴..... استقرار در آمریکا و آشنایی با جامعه آمریکایی.....
- ۹۰..... فعالیتهای مذهبی - اجتماعی در آمریکا.....
- ۹۲..... فعالیتهای سیاسی در آمریکا.....
- ۹۴..... فعالیتهای علمی و دانشگاهی.....
- ۹۵..... موضوع: ساله کارشناسی ارشد.....
- ۹۵..... فعالیتهای: دکتر چمران و دکتر یزدی.....
- ۹۹..... خروج از آمریکا و سفر به مصر.....
- ۱۰۲..... بازگشت به آلمان.....
- ۱۰۵..... در عراق.....
- ۱۰۶..... سفر به نجف.....
- ۱۰۹..... سفر به بصره.....
- ۱۱۰..... ورود آقای خمینی به عراق.....
- ۱۱۱..... استقرار آقای خمینی در نجف.....
- ۱۱۲..... دلیل انتقال آقای خمینی به عراق.....
- ۱۱۳..... دیدار آقای خمینی با مراجع نجف.....
- ۱۱۶..... سفر دکتر یزدی و دکتر چمران به عراق.....
- ۱۱۶..... خرابکاری در کربلا.....
- ۱۱۷..... بازگشت به آلمان.....
- ۱۱۷..... آغاز دوباره فعالیتهای دانشجویی (تأسیس گروه فارسی زبان ...)
- ۱۲۲..... انتخاب موضوع تز دکتری (ترافیک شهر تهران).....
- ۱۲۳..... گزارشی از مجموع فعالیتهای نیروهای خارج از کشور.....
- ۱۲۹..... بخش چهارم: فعالیت در داخل کشور (۱۳۴۶ تا ۱۳۵۴).....
- ۱۳۱..... ورود به ایران.....
- ۱۳۲..... پیگیری تز دکتری در زمستان ۱۳۴۶.....

۱۳۲.....	ممنوع‌الاستخدامی و ممنوع‌الخروجی (بهار ۱۳۴۷)
۱۳۳.....	ازدواج در ۱۳۴۶.....
۱۳۴.....	اشتغال به کارهای فرهنگی - اجتماعی.....
۱۴۰.....	وضعیت سیاسی و بازداشت در سال ۱۳۵۰.....
۱۴۶.....	خاطرات دوره زندان.....
۱۴۹.....	احکام دادگاه نظامی.....
۱۵۰.....	خاطرات زندان قزل‌قلعه.....
۱۵۵.....	خاطرات زندان عشرت‌آباد.....
۱۵۶.....	خاطرات زندان قصر.....
۱۵۹.....	وضعیت بانوان در زندان.....
۱۶۰.....	خاطرات پس از زندان.....
۱۶۳.....	بخش پنجم: ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۷ (تئویت جنبش اجتماعی)
۱۶۵.....	فضای سیاسی اجتماعی دهه ۱۳۵۰.....
۱۶۸.....	تغییر ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق.....
۱۶۹.....	تهیه مخفیانه نشریه.....
۱۷۱.....	آثار تغییر ایدئولوژی سازمان مجاهدین.....
۱۷۲.....	فتوا علیه مارکسیستها.....
۱۷۵.....	جلسات خانگی.....
۱۷۷.....	افول و شکست حرکت‌های چریکی در داخل کشور.....
۱۸۰.....	تحولات عمیق فرهنگی در جامعه.....
۱۸۱.....	تحولات جهانی در دهه ۱۳۵۰.....
۱۸۳.....	فراگیر شدن جنبش اعتراضی.....
۱۸۵.....	مشروعیت‌زدایی رژیم پهلوی از خود.....
۱۸۷.....	تشکیل جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر.....
۱۹۰.....	وقایع وحدت‌بخش.....
۱۹۱.....	تجدید فعالیت نهضت آزادی ایران.....
۱۹۳.....	دیپلماسی انقلاب.....

- نماز عید فطر و ۱۷ شهریور ۱۳۵۷..... ۲۰۷
- هجرت آیت‌الله خمینی از عراق به پاریس (۱۰ مهر ۱۳۵۷)..... ۲۱۱
- دیدار مهندس بازرگان با آقای خمینی در پاریس..... ۲۱۲
- اعتصاب کارکنان دولت..... ۲۱۳
- راهپیمایی تاسوعا و عاشورا (۱۹ و ۲۰ آذر ۱۳۵۷)..... ۲۱۴
- تشکیل شورای انقلاب (۲۳ دی ۱۳۵۷) و پذیرش انقلاب اسلامی در..... ۲۱۸
- خروج شاه از ایران (۲۶ دی ۱۳۵۷)..... ۲۲۰
- بازگشت آیت‌الله خمینی به ایران (۱۲ بهمن ۱۳۵۷)..... ۲۲۲
- تشکیل دولت موقت (۱۵ بهمن ۱۳۵۷)..... ۲۲۹
- سرنگونی رژیم پهلوی (۲۱ بهمن ۱۳۵۷)..... ۲۳۲
- آغاز رقابت میان گروه‌های انقلاب..... ۲۳۳
- تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی..... ۲۳۵
- پیوست‌ها..... ۲۳۹
- اسناد و تصاویر..... ۲۵۱
- نمایه اشخاص..... ۳۰۵

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه

مجموعه خاطراتی که در این اثر ملاحظه می‌کنید ابتدا در سال‌های میانی دهه ۱۳۷۰ش از سوی حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی به‌طور شفاهی ضبط شد و قرار بود پس از پیاده شدن، تنظیم، چاپ و منتشر شود. اما پس از ارائه نسخه‌ای از نواهای پیاده شده، جز بهره‌برداری از فیش‌های تاریخی این خاطرات اقدام دیگری صورت نگرفت. در دو سال اخیر به‌همت آقای علی گنجی از جوانان فرهیخته و علاقه‌مند، این خاطرات آشپز شد و با استفاده از سایر منابعی که در اختیارشان قرار گرفت و هماهنگی‌های بعمل آمده به‌صورت اولیه تنظیم شد. اما باز هم تکمیل و نهایی شدن آن به‌جهت مساعدیت خیر که برای ایشان پیش آمد، متوقف شد. تا این‌که با راهنمایی جناب محمد ترک‌آبادی از رسانه دین، آقای مرتضی رسولی‌پور که در زمینه ویراستاری تجربه طولانی دارند، بر این منظور معرفی شدند و مجدداً متن ویرایش، تکمیل، صفحه‌بندی و نهایی شد. اینک در اختیار شما قرار گرفته است. لازم می‌دانم از همه کسانی که در مصاحبه شفاهی، تکمیل و تنظیم متن همکاری کرده‌اند صمیمانه سپاسگزاری کنم.

در تنظیم این خاطرات کوشش شده حتی‌المقدور از تکرار ابواب تاریخی به‌ویژه بخش‌هایی که به تفصیل در خاطرات مشترکمان در خاطرات زندگی دکتر ابیم یزدی آمده است خودداری شود.

به امید آن‌که این خاطرات و تجربیات نسل ما بتواند برای نسل کنونی و آینده که مسئولیت تداوم راه بر دوش آنهاست، مفید باشد و از تکرار تاریخ و تجربیات گذشتگان پیش‌گیری کند.